

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 619
Din 05.11.2023

Dosar nr.: 21A/2022

Autosesizarea nr.: 8428/21.11.2022

Instituția care s-a autosesizat: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Partea reclamată: Curtea Berarilor (Ancient Pub S.R.L.)

Obiect: refuzul de a efectua o rezervare telefonică pentru un grup de persoane printre care se afla o persoană cu dizabilități (nevăzătoare) însoțită de câine ghid

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. [REDACTED] – membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cu adresa în mun. București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, adresă de e-mail: support@cncd.ro

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. **ANCIENT PUB S.R.L.**, operator al locației comerciale restaurant "CURTEA BERARILOR", având sediul social în mun. București, str. Gheorghe Lazăr nr. 12, parter, cam. 3, sect. 1 și adresa de corespondență și de procedură în mun. București, str. Șelari nr. 9-11, sect. 3

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 249/12.01.2023 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 07.02.2023, ora 10.00.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. La termenul de audieri partea reclamată a fost absentă.

7. Partea reclamată a depus un punct de vedere, înregistrat sub nr. 908/07.02.2023.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 3789/18.05.2023 partea reclamată a transmis declarația martorului [REDACTED]

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 1525/27.02.2023, respectiv sub nr. 8064/17.10.2023 partea reclamată a solicitat să-i fie comunicat stadiul de soluționare al dosarului.

III. Susținerile părților, conform obiectului dosarului

Susținerile petentului – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

10. Prin autosesizarea înregistrată sub nr. 8428/21.11.2022 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării reține faptul că în data de 08.11.2022 reprezentantul părții reclamate a refuzat să facă o rezervare telefonică pentru un grup de persoane printre

care se afla o persoană cu dizabilități (nevăzătoare) însoțită de câine ghid (al cărui instructaj a fost realizat în conformitate cu standardele internaționale de dresaj, de către asociația Light Into Europe Charity)

11. CNCD reține ca și material probatoriu postarea [REDACTED] din data de 09.11.2022, de pe pagina de Facebook a restaurantului Curtea Berarilor.

Sușinerile părții reclamate

12. Prin punctul de vedere înregistrat cu nr. 908/07.02.2023, partea reclamată susține în fapt, în luna noiembrie 2022 o persoana de sex feminin pe nume [REDACTED] sunat telefonic pe numărul de rezervări al locației și a solicitat o rezervare pentru 6 persoane (fără a specifica vreun moment dat că una sau mai multe persoane al acelui grup ar fi cu dizabilitate), pentru ora 19:00, pentru ziua de 8.11.2022, zi în care urma să fie și sărbătoarea creștină a Sf. Arhanghel Mihai și Gavril, ocazie cu care existau mai multe rezervări în locație; după ce s-a notat în registrul de rezervări rezervarea [REDACTED] aceasta a menționat că are și un câine de talie mare, moment în care i s-a precizat ca i se poate garanta rezervarea numărului de locuri pe terasa exterioară, care este acoperită și încălzită; [REDACTED] venit cu argumentul că acel câine este atestat și că va face reclamație, comunicând în același timp decizia de a anula rezervarea via telefon în cadrul aceluiași apel; ulterior reprezentantul restaurantului a tăiat rezervarea pe care inițial o notase.

13. Partea reclamată susține că în data de 9.11.2022 via Facebook, pe pagina de Facebook a Curții Berarilor [REDACTED] a făcut o postare scrisă prin care reclamă faptul ca ușile restaurantului nu sunt deschise persoanelor cu dizabilități, făcând totodată și o prezentare a calităților câinelui Cleo privind atestarea sa ca ghid pentru nevăzători și faptul că are atestate de instructaj realizate conform standardelor internaționale de dresaj de către asociația Light Into Europe Charity; în aceeași postare, aceeași Alina face trimiteri la drepturile nevăzătorilor și acuză restaurantul în mod direct și deliberat de lipsă de empatie, sugerându pe finalul postării ca restaurantul să-și deschidă mintea și sufletul cu privire la câinii ghizi și persoanele cu dizabilitati si subliniază ca într-o posibila data viitoare sa fie primiți împreuna.

14. Partea reclamată susține că ulterior acestei postări via Facebook s-a pornit o ruleta de poziții, cu puncte de vedere exprimate mai mult sau mai puțin direct, cu evidențierea drepturilor persoanelor cu dizabilități și aprecieri legate de câinii ghizi și o denigrare incorectă a restaurantului, discuții extrem de numeroase.

15. Partea reclamată arată că postarea [REDACTED] s-a făcut exclusiv pe pagina de Facebook aparținând locației Curtea Berarilor, societatea lăsând liber accesul și exprimarea punctelor de vedere ale urmăritorilor acestui subiect, singurele intervenții necesare fiind în acele cazuri în care limbajul folosit de cei ce postau atingea bunele moravuri, pentru a se disocia de o astfel de trivialitate și virulență.

16. Pe fondul speței, cu la obiectul dosarului, partea reclamată susține că [REDACTED] la momentul rezervării telefonice solicitate, nu a specificat nici un moment faptul că acel câine ghid ar urma să însoțească un nevăzător la data și locul rezervării și nici în discuțiile purtate pe Facebook, ulterior postării inițiale, nu a susținut așa ceva; [REDACTED] nu este nevăzătoare, aceasta formând numărul de apel al restaurantului și scriind postarea și având luări de poziție ulterioare pe Facebook, deși acest câine nu are o relație de ghid asociat cu persoana [REDACTED] în perspectiva calificărilor specifice de training ale câinelui;

17. Partea reclamată susține că, așa cum însăși [REDACTAT] exprimat, aceasta nu a avut niciodată intenția de a veni în restaurant cu un nevăzator, în discuția telefonică făcând vorbire doar despre ea și un grup de prieteni și câinele la care face referire, care ar fi câinele acesteia.

18. Partea reclamată susține că, post-factum [REDACTAT] poate susține că ar exista în acel grup nenominal de 6 persoane o persoană ce ar fi fost însoțită de acel câine, o apărare în acest sens fiind caducă și ineficientă pentru că ar fi făcută exclusiv pro-causa (în postarea de pe Facebook [REDACTAT] nu precizează vreun moment dat că acel câine ar fi urmat să însoțească o persoană cu dizabilitate).

19. Partea reclamată susține că, la momentul precizării telefonice a [REDACTAT] că urma să vină și cu un câine de talie mare, oferta restaurantului privind confirmarea rezervării pentru terasa exterioară acoperită și încălzită a fost direct și nemotivat refuzată de Alina, chiar și în condițiile în care acesteia i s-a explicat că se primesc și câini de talie mare, dar în zone în care și ceilalți clienți să se poată simți confortabil; anularea rezervării aparține exclusiv Alinei, reprezentul restaurantului dând curs acesteia, tăind astfel din registrul de rezervări acea rezervare notată înainte de a se preciza că urma să se vină și cu un câine de talie mare.

20. Partea reclamată susține că nu a avut și nici nu are afișat pe nici o ușă a localului vreo interdicție privitoare la accesul cu animale, doar că, în situația unor astfel de solicitări, se oferă locuri în limita disponibilității efective a acestora, pe terasa exterioară lipită practic de clădirea restaurantului; cu atât mai puțin, nu există restricții privind accesul în local al persoanelor cu dizabilități.

21. Partea reclamată susține că, în cazul de față, toată starea de fapt s-a consumat exclusiv telefonic, nefiind refuzat efectiv și în mod real accesul nici unei persoane cu dizabilitate care ar fi fost însoțită de acest câine ghid; pe de altă parte, accesul independent în locație al acestui câine ghid care nu ar însoți o persoană căreia i-ar servi drept ghid a fost garantat prin oferta propusă [REDACTAT] pe care aceasta a refuzat-o total), pretenția că acest câine să aiba acces în orice incintă neînsoțind o persoană cu dizabilități neputând calificată ca fiind circumscrisă normelor ce vizează un act de discriminare.

22. Partea reclamată susține că, în data de 11.09.2022 restaurantul a postat pe Facebook, pe subiectul deschis de Alina, în mod public, un răspuns punctual și anume: *"Ne dorim să lămurim împreună situația legată de rezervarea doamnei [REDACTAT] Miercuri (9.U) am fost contactați pentru o rezervare, care includea și prezența unui câine de talie mare. Am răspuns că avem zona de terasă (încălzită) unde câinii de talie mare sunt bineveniți, dar am primit un refuz ferm. Nu am primit informația (sau nu am înțeles noi corect din convorbire) că este vorba despre un câine însoțitor al unei persoane cu dizabilități. Suntem o companie care și-a demonstrat corectitudinea în cei 16 ani de activitate. Iubim oamenii și animalele în aceeași măsură și respectăm drepturile tuturor. Avem membri în echipa noastră cu dizabilități și înțelegem perfect nevoile speciale pe care aceștia le au. Așa că ușile noastre au fost și sunt în continuare deschise pentru persoanele cu dizabilități și însoțitorii acestora. We are open!"*

23. Partea reclamată susține că, din discuțiile purtate pe Facebook de mai mulți utilizatori, reiese că aceștia au sesizat că [REDACTAT] a căutat să inducă în eroare opinia publică prin prezentarea cazului ca fiind unul real privind refuzul față de o persoană cu dizabilități, însoțită de câine-ghid, de a intra și a accesa serviciile restaurantului.

24. Partea reclamată arată că postarea Alinei a fost intenționat șicanatoare, prezentând o faptă nereală care, reflectată în această manieră în mediul Online (Facebook), a căutat să inducă o falsă opinie publică și implicit să discrediteze fără un motiv real.

25. Analizând imaginea foto atașată de CNCD autosesizării sale, partea reclamată susține că, dacă această persoană prezentată în imagine este însăși [REDACTAT] se reconfirmă lipsa oricărei legături între o persoană presupus vătămată în drepturile sale.

26. Partea reclamată arată că în cazul de față nu a fost încălcat în mod real nici un drept garantat de lege unei persoane nevătătoare însoțită de câine ghid, care ar fi dorit să acceseze restaurantul Curtea Berarilor.

27. Partea reclamată precizează că pe plan organizational restaurantul are inclusiv angajat cu handicap certificat; mai mult, a avut și are angajați de origine ucraineană, romi, nepalezi, s.a., fiind străină ideea de a discrimina.

28. Partea reclamată susține că toate condițiile oferite pe terasa exterioară închisă și încălzită nu sunt discriminatorii și servesc deopotrivă oricărui tip de clientelă; această terasă face parte comună din vestida și afacerea societății, fiind evident că nu există absolut nici un motiv economic și logic de a cataloga și demonstra că s-ar trata diferit acest spațiu oferit clienților, spațiu care în perioada pandemics a ajutat restaurantul să nu intre în insolvență ca urmare a măsurilor restrictive luate de stat; accesul la terasă se face din interior, spațiul terasei fiind parte inclusă în domeniul aflat în folosința exclusivă a societății; ca urmare, anularea rezervării de către Alina este nemotivată, deși condițiile de consum și socializare oferite de terasă sunt nu doar civilizate dar sunt și conforme, moderne, curate și ospitalere.

29. Partea reclamată propune proba cu martori (respectiv audierea angajatului care a discutat telefonic cu [REDACTAT], iar ca înscrisuri, depune registrul de rezervări din care a fost extrasă secțiunea unde se dovedește că în 8.11.2022 s-a efectuat rezervarea pentru [REDACTAT], rezervare ulterior taiată în baza rezoluției de anulare a rezervării comunicate via telefon de însăși [REDACTAT] în plus, se depun postările pe Facebook pe subiectul deschis de Alina.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

11. **O.G. nr. 137/2000** definește discriminarea directă prin art. 2 alin. 1, care prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

12. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

13. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

14. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Musselle împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

15. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

16. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

17. Privind dreptul, Colegiul director se poate raporta la orice drept prevăzut de **O.G. nr. 137/2000**, de legislația națională respectiv de tratatele internaționale ratificate de România. CEDO, în cauza **Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei**, 22 decembrie 2009, §53, arată că **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** acoperă patru cazuri, în particular când o persoană este discriminată „i. în a se bucura de orice drept asigurat în mod specific unei persoane conform legislației naționale;

ii. în a se bucura de un drept care se poate deduce din obligația clară a unei autorități publice în temeiul legislației naționale;

iii. de către o autoritate publică în exercitarea puterii discreționare (spre exemplu acordarea unor subvenții);

iv. prin orice alt act sau omisiune de către o autoritate publică (spre exemplu comportamentul autorităților de impunere a respectării legii când controlează o rebeliune).”

18. În speță sunt relevante prevederile art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000** care definesc hărțuirea: „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

19. Privind probarea faptelor, există următoarele prevederi legale:

- „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.” (O.G. 137/2000, art. 20 alin. 6);
- „Petiția privind pretenziile actuale sau fapte de discriminare va cuprinde în mod obligatoriu următoarele elemente: [...] f) arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere; [...]” (Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor, art. 11 alin. 1).

20. Secțiunea Clasarea dosarelor, art. 12 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor** prevede:

- 1) Petițiile anonime transmise prin orice mijloc se vor clasa.
- 2) Petițiile care nu întrunesc toate condițiile prevăzute la art. 11 se vor analiza în procedură de admisibilitate.
- 3) În procedura de admisibilitate petentului i se pune în vedere completarea petiției cu elementele prevăzute la art. 11 în termen de 15 zile de la comunicare.
- 4) În cazul în care petentul nu aduce precizările solicitate, petiția se clasează.
- 5) În cazul în care un petent adresează mai multe petiții cu obiect similar sau adiacent, acestea se vor conexe, urmând ca petentul să primească un singur răspuns cu referire la toate petițiile primite.
- 6) Dacă ulterior emiterii hotărârii se primește o nouă petiție de la același petent, având același obiect, aceasta se clasează la numărul inițial, menționându-se faptul că s-a răspuns”.

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

21. Colegiul director constată că nu sunt probe concludente pentru demonstrare refuzului de a efectua o rezervare telefonică pentru un grup de persoane printre care se afla o persoană cu dizabilități (nevăzătoare) însoțită de câine ghid.

22. În consecință se clasează petiția.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Clasează petiția conform art. 12 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor**;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părții reclamate.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru **COMBATĂREA
DISCRIMINĂRII**

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: H.I.

Data redactării: 04.11.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

11-11-11

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

